

Oktatási adatok, 2015/2016

Tartalom

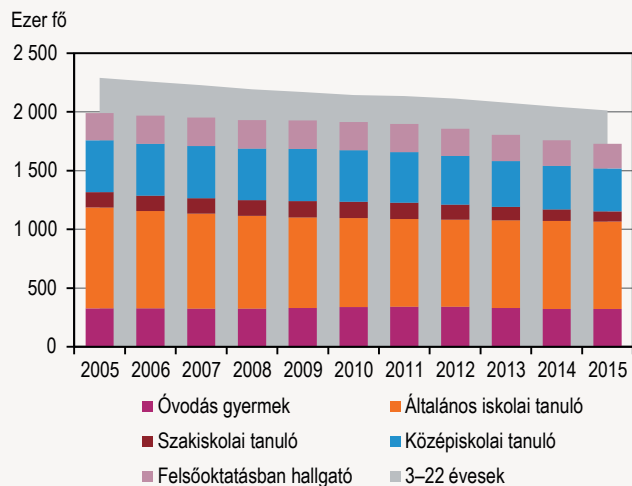
A nappali képzések főbb adatai	1
A nem nappali képzések főbb adatai	3
Intézményhálózat, pedagógusok	4

A nappali képzések főbb adatai

Magyarországon a 2015/2016-os tanévben 1 millió 728 ezer gyermek és fiatal – az érintett 3–22 éves korosztály 86%-a – vesz részt a köznevelés és felsőoktatás különböző szintű nappali képzéseiben, közel 31 ezer fővel (1,7%-kal) kevesebben, mint a 2014/2015-ös tanévben. A létszámcsökkenés eltérő mértékben ugyan, de minden oktatási szinten jelentkezett. Az óvodások száma 0,1, az általános iskolásoké 0,4, a középfokon tanulóké 4,2, a felsőoktatási hallgatóké 3,3%-kal csökkent. A teljes – 3–22 éves – korosztály létszáma 29 ezer fővel lett kevesebb a vizsgált időszakban.

1. ábra

Az óvodás gyermekek és a tanulók számának alakulása a nappali képzésben

Az óvodai nevelésben részesülők száma 321 ezer fő, alig 500 gyermekkel kevesebb az előző tanévnél. A csökkenő tendencia lassulása egyrészt a 3–5 éves népesség korábban kisebb ütemű fogyásának, másrészt a 3 éves kortól kötelezővé váló óvodai nevelés bevezetésének a következménye. A 3 éves óvodások száma közel 6 ezer fővel nőtt a 2014/2015-ös tanévhez képest, részarányuk pedig az óvodás gyermekek között 2 százalékponttal, 24%-ra emelkedett. Az óvodai férőhely-kihasználtsági mutató (az óvodába beíratott gyermekek száma az óvodák férőhelyeinek százalékában) értéke alapján férőhelyhiány országos szinten nem mutatkozik, az előző tanévhez hasonlóan 100 férőhelyre 85 gyermek jut. Csökkenő számban, de továbbra is előfordul, hogy helyi, települési szinten a mutató értéke meghaladja a 100-at. Az előző tanévhez hasonló-

an országos átlagban egy óvodai csoportra 22, egy óvodapedagógusra 10 gyermek jut. A sajátos nevelési igényű, továbbiakban SNI-gyermekek aránya 2,5% az óvodások körében, 0,2 százalékponttal magasabb az egy évvel korábbinál. Az érintett 8 ezer gyermek 81%-a integrált nevelésben részesül.

A 2015/2016-os tanévben a tavalyinál 43-mal több – összesen 207 – **egységes óvoda-bölcsődei** csoport működik, az ezekben elhelyezett 2 éves gyermekek száma 731 fő, ami 9%-os csökkenést jelent. Az óvodáskorúnál fiatalabb gyermekekkel 334 óvodapedagógus, 175 dajka, valamint 178 gondozó foglalkozik, 101 fővel többen, mint az előző időszakban.

A súlyos és halmozottan fogyatékos gyermekek **fejlesztő nevelés-oktatás** keretében teljesítik tankötelezettségüket. Jelen tanévben 109 feladatellátási helyen 440 pedagógus közel 2,5 ezer tanuló fejlesztését látja el. Az elmúlt tanévhez viszonyítva a feladatellátási helyek száma 3,8, a pedagógusok létszáma 25, a tanulóké pedig 15%-kal nőtt. A tanulókat sajátos nevelési igényű, fejlettségük és életkoruk alapján sorolják be a fejlesztő csoportokba. Egy csoportra az elmúlt évhez hasonlóan kicsivel több mint 9 gyermek jut. Abban az esetben, ha a tanuló iskolába járással nem tud részt venni az oktatásban, akkor az iskola által szervezett egyéni fejlesztésben részesül. A 2015/2016-os tanévben az egyéni felkészítésben részt vevők aránya 39%, 1,5 százalékponttal kevesebb, mint egy évvel korábban.

Az **általános iskolai** tanulólétszám 745 ezer fő, 3 ezerrel kevesebb, mint a 2014/2015-ös tanévben. Az első osztályosok száma 3,5 ezer fővel – 3,5%-kal – csökkent a vizsgált időszakban. A tanulószám alakulásával ellentétben az általános iskolai pedagóguslétszám 1,9%-kal, 77 ezerre emelkedett, az osztályok száma nem változott (37 ezer). Így egy pedagógusra, illetve egy osztályra kevesebb tanuló jut, előbbi mutató 9,9 főről 9,7-re, utóbbi 20,2 főről 20,1-re változott.

Az általános iskolai napközis és egész napos iskolai oktatásban részesülő tanulók aránya 2,2 százalékponttal, közel 56%-ra, ezen belül az alsó tagozatos tanulóké 1,9 százalékponttal, több mint 86%-ra emelkedett. A régiók közötti különbségek még mindig jelentősek, de az eltérés mértékében a 2011/2012-es tanévtől kezdve csökkenő tendencia figyelhető meg. A sorrend azonban szinte változatlan. Míg Dél-Dunántúlon a kisiskolások 89, addig Észak-Magyarországon 80%-a vesz részt napközis foglalkozásokon vagy egész napos iskolai oktatásban.

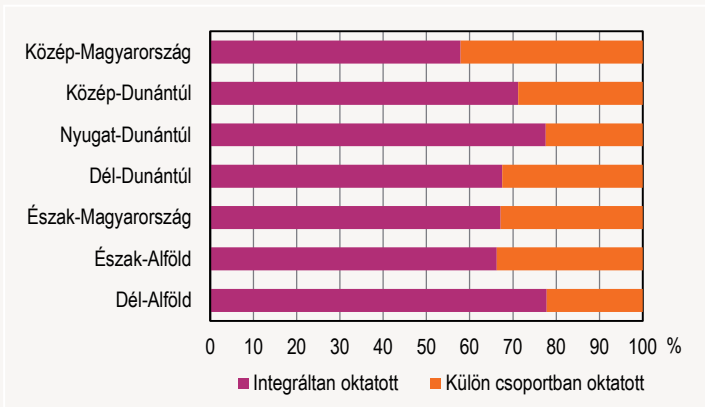
Az általános iskolások növekvő hányada, közel négyötöde részesül iskolai étkeztetésben. Az étkezők aránya a kisiskolások körében meghaladja a 91%-ot, a felső tagozatosoknak mindössze 64%-a étkezik az oktatási intézményekben. Az általános iskolai tanulók 28%-a térítés nélkül, 17%-a pedig kedvezményesen jut meleg ételhez az iskolákban.

Az SNI-tanulók száma 2,1%-kal (1100 fővel) tovább emelkedett az általános iskolákban. A 2015/2016-os tanévben létszámuk 53,6 ezer fő, ami az általános iskolások 7,2%-át jelenti. Régiós szinten eltérően alakult az SNI-tanulók részesedése, a legjelentősebben (9,2-ről 9,6-ra) Nyugat-Dunántúlon nőtt, a sorrend azonban változatlan, továbbra is Dél-Alföldön a legmagasabb (11,3%) és Észak-Alföldön a legalacsonyabb (5,0%). Nemek szerint nagyobb lett a különbség a sajátos nevelési igényű gyermekek arányában. Míg a lányok 5,1, addig a fiúk 9,2%-a sorolható az érintett kategóriába. Az általános osztályokban integráltan nevelt SNI-tanulók száma 3,6%-kal (közel 1300 fővel) lett magasabb, így arányuk az SNI-tanulókon belül 69%-ra nőtt. A külön osztályban oktatott SNI-tanulók

száma – 200 fővel – 16,7 ezerre csökkent. A régiók közül Dél-Alföldön és Nyugat-Dunántúlon az átlagnál jóval magasabb – közel 80%-os – az integráltan nevelt SNI-tanulók hányada, Közép-Magyarországon a 60%-ot sem éri el.

2. ábra

Az általános iskolákban integráltan és külön csoportban nevelt sajátos nevelési igényű tanulók aránya régió szerint, 2015/2016

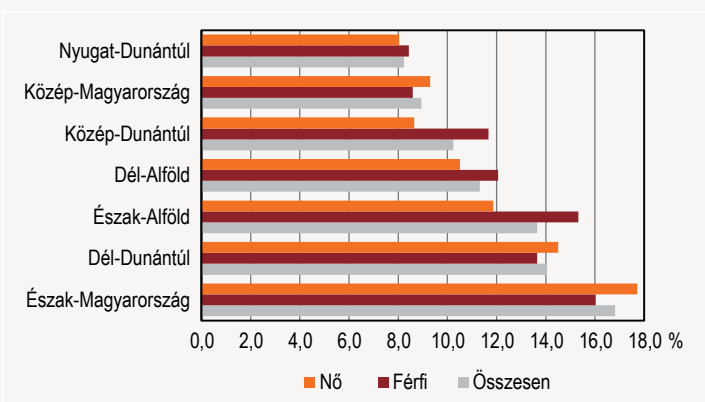
A 6. illetve 8. évfolyamos gimnáziumok 5–8. évfolyamain tanulók száma 25 ezer fő, 0,7%-kal több, mint az előző tanévben.

2015-ben közel 2 ezer fővel (2,2%-kal) nőtt a 8. évfolyamot sikeresen befejezők száma, ami összhangban van a 2007-es tanévet kezdők létszám-növekedésével. A 91 ezer végzett közül gyakorlatilag mindenki továbbtanult. 2014 végén a nyolc évvel korábbi első osztályosok 90%-a végezte el eredményesen a 8. évfolyamot.

Az oktatásból, képzésből való lemorzsolódásról a **korai iskolaelhagyók aránya**¹ nyújt nemzetközileg is összehasonlítható információt. A mutató 10% alá való csökkenése az Európa 2020 stratégia célkitűzései között szerepel. 2015-ben Magyarországon az iskolából korán kimaradók aránya 11,6%, – 0,2 százalékponttal kedvezőtlenebb az előző évinél. A leszakadók aránya a nők körében továbbra is alacsonyabb (11,2%), mint a férfiaknál (12,0%), de a nemek közötti különbségek jelentősen csökkentek az egy évvel korábbihoz képest. A régiók közötti eltérések is mérséklődtek. Továbbra is Észak-Magyarországon a legmagasabb a korai iskolaelhagyók aránya (16,8%), a legalacsonyabb szintet 2015-ben Nyugat-Dunántúlon érte el (8,2%), nem Közép-Magyarországon, mint a korábbi években, így ez a régió 8,9%-os értékkel a második helyre szorult.

3. ábra

A korai iskolaelhagyók aránya nemek és régiók szerint, 2015

A **Köznevelési Hídprogramok** célja az alap- és középfokú végzettséggel nem rendelkezők számának csökkentése, a korábban lemorzsolódott tanulók újraintegrálása az oktatás-képzés rendszerébe, valamint a leszakadó fiatalok segítése tanulmányaik folytatásában, hogy kedvezőbb eséllyel

¹ Korai iskolaelhagyóknak nevezzük a 18–24 éves népességből azokat, akik az oktatási, képzési rendszerből végzettség nélkül, vagy alacsony szintű (feljeljebb alapfokú) végzettséggel kerülnek ki, és semmilyen további oktatásban, képzésben nem vesznek részt.

lépjenek a munkaerőpiacra. A 2015/2016-os tanévben a Hídprogramok nappali képzéseinek az előző tanévénél 4,3%-kal többen, összesen 3 ezren vettek részt.

A **középfokú oktatási intézmények** nappali rendszerű képzéseinek 451 ezer fő tanulóval, 20 ezer fővel – 4,2%-kal – kevesebb, mint egy évvel korábban. Ez összhangban van az érintett korosztály létszámának alakulásával. Az oktatásban részt vevők száma eltérő mértékben, de minden iskolatípusban csökkent. Az érettségire nem adó szakiskolákban több mint 12%-kal esett vissza a tanulói létszám, így jelen tanévben 12 ezerrel kevesebben, összesen majdnem 88 ezren tanulnak ebben a formában, arányuk a középfokú oktatásban részt vevők között – közel 2 százalékponttal – 21-ről 19%-ra csökkent. Szakközépiskolába 182,5 ezren iratkoztak be, 3,3%-kal (6200 fővel) kevesebben, mint a 2014/2015-ös tanévben. 181 ezer fiatal gimnáziumban folytatja tanulmányait. Körülbelül a csökkenés lényegesen kisebb, mint a szakközépiskolásokéban, mindössze 1300 fő (0,7%). Ebből adódóan arányuk tovább nőtt a középfokon tanulók között. A lányok 86, a fiúk 76%-a az érettségire adó képzésekre jár. Az egyes iskolatípusok nemek szerinti összetétele nem változott a korábbi tanévhez képest. A gimnáziumokban a lányok (57%), a szakiskolákban a fiúk vannak túlsúlyban (63%), szakközépiskolákban közel hasonló arányban képviselteti magát mindkét nem (leány: 48%, fiú: 52%).

Az SNI-tanulók aránya a szakiskolák esetén meghaladja a 16%-ot, a 14 ezer SNI-gyermek 49%-a tanul integráltan. A magas arány a speciális szakiskoláknak köszönhető, ahol kizárólag a sajátos nevelési igényük miatt a többi tanulóval együtt haladni nem tudókat oktatják. A középiskolákban a tanulók 2,1%-a SNI. A 7800 fő csaknem mindegyike integrált oktatásban részesül.

A középfokú oktatási intézmények szakképző évfolyamain 131 ezren tanulnak, 8,8%-kal kevesebben, mint az elmúlt tanévben. A szakiskolák esetén 12, a szakközépiskoláknál 2,6%-os volt a mérséklődés. A tanulók képzési terület szerinti megoszlása hasonlóan alakul, mint a 2014/2015-ös tanévben. A szakiskolákban a diákok több mint fele műszaki tanulmányokat folytat, ezenkívül a szolgáltatás (29%), valamint a gazdaság és irányítás (10%) területek népszerűek. Szakközépiskolákban a tanulók körében ennél több képzési terület közkedvelt. Az említett területeken kívül az egészségügyet, a szociális gondoskodást és a művészeteket is többen választják.

1. tábla

A szakmai képzésben tanulók és végzettek képzési terület szerint, 2015

(fő)

Képzési terület	Tanulók száma		Sikeres szakmai vizsgát tett tanulók száma	
	szakiskola	szakközépiskola	szakiskola	szakközépiskola
Tanárképzés, oktatástudomány	–	651	–	184
Művészetek	1 660	4 683	404	1 802
Gazdaság és irányítás	8 541	10 592	2 875	3 705
Természettudományok	–	21	–	12
Informatika	26	3 903	49	1 694
Műszaki tudományok	42 307	10 115	11 439	4 946
Mezőgazdaság	4 432	1 133	1 099	438
Egészségügy, szociális gondoskodás	2 801	6 208	474	2 919
Szolgáltatás	24 346	9 442	6 378	2 993
Összesen	84 113	46 748	22 718	18 693

2015-ben alig több mint 65 ezren – az egy évvel korábbinál 3,8 ezer fővel kevesebben – érettségiztek sikeresen. A gimnáziumban végzetek aránya 2014-hez képest 2 százalékponttal, 55%-ra nőtt.

2015-ben 2100 fővel 41,4 ezerre csökkent a sikeres szakmai vizsgát tettek száma. Míg a szakiskolákban alig 1, addig a szakközépiskolákban 9,1%-kal esett vissza a sikeresen vizsgázók száma.

A gyermekek, tanulók művészeti képességük felismerése, kibontakoztatása és fejlesztése érdekében **alapfokú művészeti oktatásban** vehetnek részt. Az alapfokú művészetoktatási intézmények keretein belül zene-, tánc-, képző- és ipar-, báb- és színművészet ágakban folyik a tehetségek gondozása, illetve a szakirányú továbbtanulásra való felkészítése. Az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon történik. Az alapfokú képzés után a tanulók művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően művészeti záróvizsgát tehetnek. A 2015/2016-os tanévben közel 3 ezer feladatellátási helyen több mint 10 ezer főállású és óradó pedagógus közel 231 ezer tanuló különböző művészeti kompetenciájának fejlesztését látta el.

2. tábla

Az alapfokú művészetoktatás adatai, 2015/2016*

Megnevezés	Tanulók száma				Pedagógusok száma
	elő-képző	alap-fokú	tovább-képző	össze-sen	
	évfolyamokon				
Zeneművészeti ág	27 370	77 763	6 895	112 028	10 958
klasszikus zene	25 441	69 715	6 471	101 627	9 998
népzene	1 362	4 634	269	6 265	552
jazz-zene	36	545	38	619	76
elektroakusztikus zene	531	2 869	117	3 517	332
Táncművészeti ág	16 456	60 022	5 039	81 517	1 451
Képző- és iparművészeti ág	6 825	32 126	2 448	41 399	1 067
Szín- és bábművészeti ág	2 346	9 703	939	12 988	415

* Egy tanuló annyiszor szerepel, ahány művészeti ágon tanul. Egy pedagógus több művészeti ágon is taníthat.

A tanulók többsége – 72%-a – alapfokú évfolyamokon végzi tanulmányait. Egy tanuló átlagosan 1,1 művészeti ágat tanul, egy pedagógus által tanított művészeti ágak száma pedig 1,4. Zeneművészeti ágakon tanulnak a legtöbben, azon belül is a klasszikus zene a legnépszerűbb, a hangszerek közül pedig a zongora és a furulya. A táncművészetet választók többsége néptánc szakon fejleszti magát, a képző- és iparművészeti ág tanulói legnagyobb hányada grafikát vagy festészetet tanul. A szín- és bábművészeti ág esetében a színjáték tanszék a közkedveltebb.

2015-ben 79 ezren jelentkeztek **felsőfokú alap- és mesterképzés** nappali képzéseire, 500 fővel kevesebben, mint az előző évben. Az alapképzésre jelentkezők csökkent, a mesterképzésen kismértékben nőtt a számuk. Ez az eltérő tendencia a felvettek számának alakulásában is megfigyelhető: az alapképzésen 4,2%-kal kevesebb, a mesterképzésen változatlan. A két szintre együttesen 53 ezer fő nyert felvételt, a csökkenés 3,0%-os a 2014-es évhez képest. 2015-ben a felvettek és az első helyre jelentkezettek aránya 67%, 1,6 százalékponttal kevesebb az előző évinél.

Továbbra is a gazdaságtudományi és a műszaki területek a legnépszerűbbek, a jelentkezők 16,6, illetve 16,4%-a jelölt meg első helyen idetartozó képzést. A képeletbeli dobogó 3. helyére felkerült a tanárképzés, mivel a jelentkezők száma jelentősen, 6,5%-kal nőtt 2014-hez hasonlítva, míg a tavaly 3. helyen álló bölcsészettudományok vonzereje 3,4%-kal csökkent, ezzel eggyel hátrébb került a rangsorban.

A felsőoktatási intézmények közül az ELTE-t választották a legtöbben. A jelentkezők 13%-a jelölte meg első helyen valamelyik képzését.

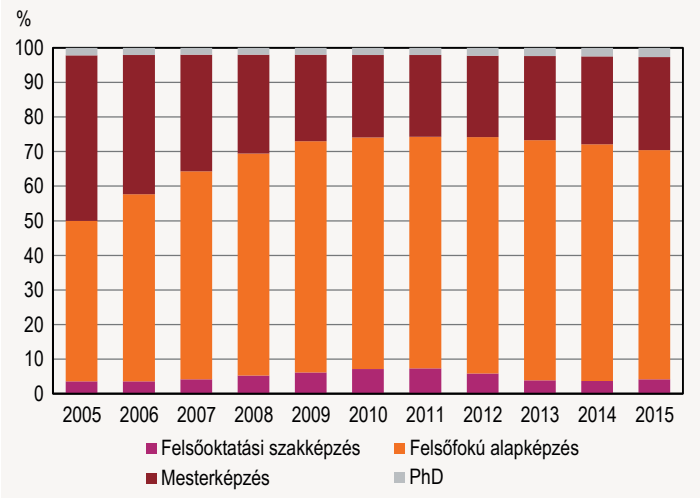
Az előző évekhez hasonlóan a felvettek és az első helyre jelentkezettek aránya a természet- (79%) és a társadalomtudományi (76%) területeken volt a legmagasabb. Változatlanul a művészeti szakokra a legnehezebb bekerülni – a jelentkezők mindössze 38%-át vették fel.

A nők aránya az egyes tanulmányi területekre jelentkezők között – az egy évvel korábbihoz hasonlóan alakult – a legalacsonyabb az informatikai (12%) és a műszaki (24%), a legmagasabb a tanár- (77%) és az orvosi, egészségügyi (75%) képzéseken.

A felsőoktatási intézmények nappali képzéseinek a 2015/2016-os tanévben 210 ezer fiatal folytatja tanulmányait, 7 ezer fővel – 3,3%-kal – kevesebben, mint az előző tanévben. A hallgatók 93%-a (195 ezer fő) felsőfokú alap-, mester-, valamint osztatlan képzésen tanul, a kifutó egyetemi és főiskolai programokon már csak 350 fő. Ezenfelül közel 9 ezren (4%) – az előző évhez képest 11%-kal többen – felsőoktatási szakképzésben, 5,6 ezren (2,7%) doktori képzésben, 280-an szakirányú továbbképzésben vesznek részt.

4. ábra

A felsőoktatási intézmények nappali képzéseinek tanuló hallgatók számának megoszlása*

*A felsőfokú alapképzésben szerepelnek a főiskolai képzésben részt vevők, a mesterképzésben pedig az egyetemi és az osztatlan képzésben részt vevők adatai is.

A felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevők megoszlása a képzési területek között az előző évhez hasonló. 21%-os részvételi aránnyal továbbra is a műszaki szakok a legnépszerűbbek, ezt követik a gazdasági (15%) és egészségügyi (13%) területek, a sor végén pedig a mezőgazdasági szakok állnak (2,7%). A rangsorban a tanárképzés, oktatástudomány a 7. helyről az 5.-re került. Ez annak köszönhető, hogy míg a hallgatói létszám minden képzési területen csökkent a 2014/2015-ös tanévhez képest, addig a tanárképzés, oktatástudományi területen 1500 fővel, 14,5 ezerre emelkedett, így közel 1 százalékponttal, 7,4%-ra nőtt.

A teljesen vagy részben államilag támogatott képzésben tanulók aránya 67%, 0,9 százalékponttal kevesebb az előző tanévhez képest. Jelenleg 140 ezer hallgató vesz részt valamilyen államilag támogatott képzésben.

2015-ben összesen 41 ezren kapták kézhez felsőfokú oklevelüket, 2 ezer fővel többen, mint 2014-ben. A sikeres záróvizsgát tett hallgatók közül 6800 fő nyelvvizsga hiánya miatt nem kaphatott oklevelet, számuk egy év alatt 9,6%-kal csökkent.

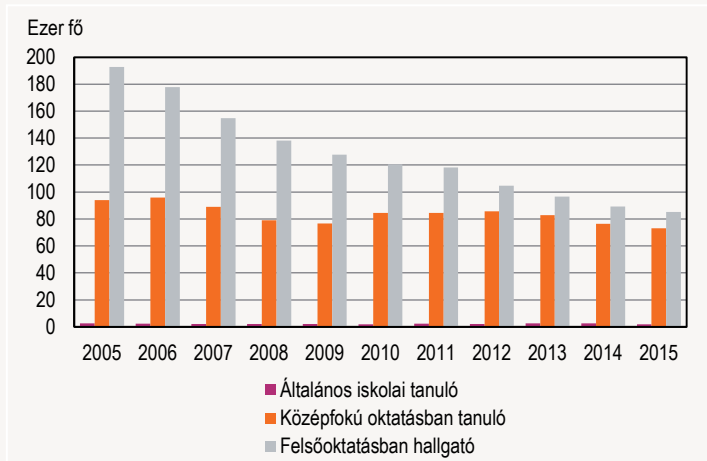
A nem nappali képzések főbb adatai

A köznevelési intézmények nem nappali képzéseinek a 2015/2016-os tanévben összesen 75 ezer – az előző tanévinél 4,7%-kal, 3700 fővel kevesebb – tanuló vesz részt. A csökkenés alap- és középszinten is jelentkezett. Az általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma 10%-kal 2300-ra csökkent. Középfokon 73 ezer diák folytatja tanulmányait a felnőttoktatás keretében, ez összességében 4,5%-kal, közel 3,5 ezer fővel kevesebb, mint a 2014/2015-ös tanévben. A legkisebb csökkenés (2,6%-os) a szakiskolákban, 3,5%-os a szakközépiskolákban, a legjelentősebb (6,0%-os) pedig a gimnáziumokban volt. Ily módon – a tavalyi tanévvel ellentétben – nőtt a szakképző iskolák részaránya az általános képzést nyújtókkal szemben.

2015-ben az egy évvel korábbival azonos létszám – kicsivel több mint 500 fő végezte el sikeresen a 8. évfolyamot. A 2014-es adatokhoz képest 13%-kal kevesebben, összesen 7 ezren érettségiztek a felnőttoktatásban. További 7 ezer tanuló sikeres szakmai vizsgát tett, esetükben 39%-os volt a csökkenés.

A tanulók számának alakulása a felnőttoktatásban

5. ábra

A 2015/2016-os tanévben a felsőoktatásban hallgatók közel 29%-a – 85 ezer fő – nem nappali képzéseken tanul tovább. Az utóbbi évtized tendenciáját követve ez a hallgatói létszám további 4,6%-os csökkenését jelenti. A nem nappali képzések típusai között szinte változatlan a hallgatói megoszlás. A diákok 86%-a levelező képzésben, 10%-a távoktatásban, 4%-a esti munkarendben tanul.

2015-ben a felsőoktatási intézmények nem nappali képzéseinek összesen 15 ezren szereztek felsőfokú oklevelet, közel 600 fővel többen, mint 2014-ben.

Intézményhálózat, pedagógusok

A 2015/2016-os tanévben a köznevelési intézmények feladatellátási helyeinek száma 10 643, 1,7%-kal kevesebb, mint az előző tanévben. Az óvodák kivételével – ahol 0,4%-os a növekedés – minden iskolatípusnál csökkenés figyelhető meg. A feladatellátási helyek száma az általános iskolák körében 0,7, a gimnáziumoknál 2,5%-kal esett vissza, kevésbé, mint a szakképző iskoláké (szakközépiskola 5,1, szakiskolák 12,6%). Az előző tanévhez hasonlóan kismértékben, de tovább nőtt a nem állami fenntartású óvodák, az általános iskolák és a gimnáziumok aránya. A szakképző intézményeknél az egyházi fenntartású iskolákon kívül minden fenntartótípusnál csökkent a feladatellátási helyek száma. A változás eltérő mértékének következtében az állami fenntartású intézmények aránya a szakiskolák esetében 5,9, a szakközépiskoláknál 2,7 százalékponttal nőtt.

Az előző tanévhez képest eggyel kevesebb, összesen 66 felsőoktatási intézmény működik. Az alapítványi intézmények száma kettővel lett több, az egyházi intézmények száma hárommal csökkent, az államiaké változatlan.

A köznevelési intézményekben dolgozó pedagógusok száma jelen tanévben 154 ezer fő, ezerral több, mint egy éve. Kismértékű növekedés minden feladatellátási hely típusnál tapasztalható, kivéve a szakiskolákat, ahol 7,4%-kal, 720 fővel kevesebb pedagógus végzi az oktatást.

A felsőoktatási intézményekben a tanárok és oktatók száma közel 600 fővel emelkedett, így létszámuk megközelíti a 22 ezret. Az oktatók 70,5%-át teljes munkaidőben, 6,9%-át részmunkaidőben, 22,6%-át megbízással foglalkoztatják.

További információk, adatok

(linkek):

[Táblázatok](#)

[Táblák \(stadat\)](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu